

druge poti, kakor da odjenja, da more Ogrska odjenjati, o tem ni dvoma, odkar sta dr. Fořt in dr. Lecher dokazala, da je nagodba za Ogrsko pravi „Haupttreffer“; vprašanje je le, če hoče odnehati. Ogrska postane danes ali jutri tudi gospodarsko ločena od Cislitvanske, to je gotovo, in avstrijski narodi tudi nimajo nič proti temu, če pride do ločitve; samo krona želi jedinstvo iz političnih ozirav ali tudi ta želja se bo morala umakniti velikim ljudskim interesom, če Ogrska ne omogoči pl. Körberju predložiti dunajskemu parlamentu nagodbo, katero bo parlament mogel odobriti.

V obrambo.

V zadnji številki „Novic“ priobčeni članek o letošnjem kongresu slovanskih časnikarjev je dal „Slovincu“ povod, da je napadel „Novice“ in mene osebno in sicer, kakor se ob sebi razume, na najinfamnejši način.

Navajen sem tudi najstrupenejših napadov in prenašam jih brez težav. Še nikdar me niso kratili spanja in še nikdar se mi ni zdelo vredno nanje odgovarjati le z jedno samo besedico. Kadar čitam v „Slovincu“ ali v „Slovenskem Listu“, kako se vedno in vedno pogrevajo moji skoro dvajset let stari grehi, grehi izza časa nezrele mladosti in bēde, me vedno obide čut nekake zadovoljnosti, in vselej si rečem: Za ves čas, kar stojim na trdnih nogah, skoraj dvajset let sem, ne morejo ti ljudje niti najmanjše pegice najti v mojem življenju, ne morejo iztakniti niti sence kake nepravilnosti ali nekorektnosti in mi ne morejo drugače do živega, kakor da pogrevajo skoro 20 let stare stvari.

Ta zavest me tolaži pri vsakem novem napadu in mi daje moč, da ravnodušno, z usmevom najpopolnejšega preziranja čitam pogrevanja, pretiravanja in pačenja starih grehov, zlasti ker največkrat prihajajo od ljudi, ki imajo najmanj pravice, nastopati kot moralisti, od ljudi, ki so morda ravno tisti dan, ko so meni očitali 20 let stare grehe, defravdirali naročnino za list, pri katerem imajo dobro službo, ali pa pred sodiščem po krivem prisegli, da bi svoji polni blagajni še kaj dodali.

V članku o kongresu slovanskih žurnalistov sem v najzmernejši in najpohlevnejši obliki izrazil svoje obžalovanje, da tudi ta shod najbrž ne obrodi pozitivnega uspeha ter to mnenje utemeljil.

Doslej so se vršili trije časnikarski shodi, a časnikarstvo ni imelo od njih čisto nič. Ti shodi niso bili družega kakor parade, na katerih so udeležniki bogato banketirali in se prepirali za — oslovsko senco.

Vzrok tej popolni brezplodnosti je ta, da se je že prvi časnikarski shod postavil na napačno podlago in da so tudi naslednji shodi obstali na istem stališču. Po shodu v Krakovu pripoznal je to tudi umrli poslanec-žurnalist Hořica. V dotičnem njegovem pismu, ki ga hranim še sedaj, mi je Hořica pisal, da bodo časnikarski shodi šele tedaj imeli kaj pomena, ko se jih bodo udeleževali časnikarji, ne pa poleg časnikarjev tudi vsi mogoči in nemogoči drugi ljudje, in ko se bodo razprave omejile na časnikarske zadeve.

To je popolnoma resnično, to potrjuje tudi izid dosedanjih časnikarskih shodov, ali do tega še dolgo ne pride, dasi bi bilo to krvavo potrebno. Čudno pa je, da ravno časnikarji ne moremo do tega priti, kar je navada pri vseh drugih stanovih. Še če imajo na pr. mizarji, pomočniki in mojstri, kak strokoven shod, ne vabijo nanj profesorjev filologije in se na takih shodih tudi ne razpravlja o obče-kulturnih ali šolskih zadevah, nego o mizarskih zadevah. Tako je pri vseh obrtih in pri vseh stanovih. Samo na shode žurnalistov prihajajo vseučiliški profesorji — gospod Gabršček je v „Soči“ napravil troje klicajev ko je to omenil — kakor gosp. Zdziechowski ali nastopajo možje, kakor gospod dr. Mazzura iz Zagreba, čigar zveza s časnikarstvom obstoji v delnicah „dioničke tiskare“; samo na časnikarskih shodih se silijo na razpravo vprašanja, ki niso v nobeni zvezi niti z interesi časnikarjev niti z interesi založnikov ali lastnikov časnikov.

Jaz se s tem nisem nikdar strinjal in se zato nisem hotel udeležiti nobenega dosedanjih časnikarskih shodov. Vedno sem bil prepričan, da je pred vsem potrebno skrbeti za materijelni položaj slovanskih časnikarjev, potem da pridejo skupni interesi časnikarjev in založnikov, druga vprašanja pa da sploh ne spadajo na časnikarski shod. S tega stališča sem sodil tudi o pripravah za letošnji kongres in svoje mnenje javno izrazil.

„Slovenec“ je v svoji polemiki povdarjal, da na dnevnem redu ljubljanskega shoda ni predavanja o Križaniću. To je mogoče, saj oficijelno dnevni red sploh še ni razglašen, faktum pa je, da je bilo v hrvatskih in v čeških listih čitati, da bo hrvatski publicist Stjepan Radić predaval o Križaniću in da sta oba pripravljala odbora na to molčala. Tudi je v teh listih bilo čitati o raznih drugih predlogih, ki pridejo na razpravo. Če so smeli „Narodni Listy“, „Čas“ in „Dubrovnik“ temu ugovarjati, smele so tudi „Novice“.

Dalje mi je „Slovenec“ očital, da „nasprotujem“ shodu, ker nimam jaz „komande“. Govoriti o kakem nasprotovanju — je smešno. Jaz sem se le poslužil svoje pravice, da sem kot žurnalist, torej kot interesirana oseba, povedal svoje mnenje, sicer pa želim shodu najlepše uspehe. Še smešnejše

je, govoriti o kaki „komandi“. Mar je meni sploh za kako komando! Vsakdo v Ljubljani ve, da se nikdar za nobeno javno reč ne trgam, da že 15 let nisem bil na nobeni veselici in da se ne menim za društva, da se sploh ne udeležujem nikakih priredb, kjer je prilika, se potisniti v ospredje in zadobiti kako „komando“ in da se vedno le norca delam, kadar vidim druge, kako se trudijo, da bi igrali kako ulogo.

Jaz o časnikarskem shodu že od kraja nisem hotel nič slišati, ker sem vedel, da se ne bo vršil v okviru, v katerem bi mogel kaj koristnega ustvariti. Že po zimi, ko se še nihče ni menil za shod, me je obiskal urednik Frylink iz Lvova in me nagovarjal, naj se zavzamem za shod, a jaz sem to odločno odklonil. Ko je potem župan gosp. Hribar sklical ljubljanske žurnaliste na posvetovanje zastran shoda, jaz na njegovo povabilo še odgovoril nisem in se tudi posvetovanja nisem udeležil, ker sem stal in stojim na tistem stališču, kakor ga je obrazložil pri tistem posvetovanju gosp. dr. Tavčar. Če bi bil jaz sploh hotel imeti kaj opraviti s tem shodom, bi se bil udeležil vsaj posvetovanja pri gosp. županu in bi bil vsaj pomagal olajšati ovire pri iskanju gospodov za pripravljalni odbor. A ker niti tega nisem storil, je kar otročje, da se mi očita hrepenenje po kaki „komandi“.

Končam! Moje prepričanje je, da naj bodo strokovni shodi časnikarjev posvečeni časnikarskim zadevam, kakor je to pri vseh drugih narodih navada, in da možje, ki niso praktični časnikarji — naj bodo sicer še tako „odlični slovenski rodoljubi“ — na takih strokovnih shodih nimajo ničesar iskati. Povedal sem to odkrito, ker je moja navada, da vsaki stvari pogledam naravnost v oči, in ker mi kot časnikarju po poklicu ni vse jedno, kaj se godi s časnikarskimi interesi. Ti so dostikrat direktno nasprotni tako interesom raznih odličnih slovanskih rodoljubov, kakor tistih časnikarskih kibicev in časnikarskih šmarcerjev, ki se vsiljujejo na časnikarske shode.

Povedal bi lahko še marsikaj zanimivejšega, a molčim, ker shodu nečem škodovati. Vem, da me bo „Slovenec“ zopet napadal in morda zopet napredno stranko klical proti meni na pomoč, kakor da bi stranko, kateri služim, sploh kaj tangiralo, kako mnenje imam jaz o strogo stanovski zadevi. Ali to me ne moti in ust si jaz ne dam mašiti, najmanj, kadar se gre za moje stanovske in osebnostne interese. Sicer pa, kakor rečeno, lete že dolga leta name strupene strele z vseh strani, a vse samo zato, ker vestno izpolnujem prevzete dolžnosti in ker zvesto in z vnemo služim svojemu dobrotniku g. dr. Tavčarju. Pogum mi zato ni upadel in mi ne bo. Koža moja je trda in strahu jaz sploh ne poznam; sicer pa se pri vsakem novem napadu spominjam Goethejevega izreka „Sollen die Dohlen dich nicht umschrei'n, musst du nicht Knopf auf dem Kirchthurm sein.“

Mogočni ljudje so združeni na najbesnejši boj proti meni, cerkveni in posvetni. Klerikalcem so se pridružili tudi razni liberalni spekulanti. A vsem tem kličem: Le streljajte name, zabavljajte, obrekujte me, vlačite moje ime po blatu, kolikor Vam drago — moja kri vre veselja, moja duša, ki je še vedno mlada, četudi se mi lasje že sive, vriska radosti in ponosa, ko vidim, kako silne moči so se združile, da bi zlomile moje drobno pero, pa tega pri vsem neznanem naporu vendar ne morejo.

M. M.

Politični pregled.

Notranji položaj se v obče smatra jako resnim in sicer zaradi nagodbenega vprašanja. Pričakuje se, da prinese še ta teden odločitev — vsaj dunajska vlada razširja take vesti. Ogrska vlada je zopet razglasila, da „ne razume“ velike „razburjenosti“ dunajske vlade, češ, da tista nagodba, ki se je brani Cislitvanska z vso silo, je tako slaba za Ogrsko, da ogrska vlada na noben način ne more ugoditi še taki želji Cislitvanske. Neki aktivni cislitvanski minister se je izjavil, da dunajska vlada rajše odstopi, kakor da bi glede nagodbe le količkaj odnehala. Stvar je torej priklopela do viška in mora že v bližnjih dneh priti do odločitve.

— Nova aferi. — Nadvojvoda Fran Ferdinand pojde kot cesarjev zastopnik v London h kronanju angleškega kralja. Za spremljevalce si je izbral po jednega nemškega, češkega, madjarskega in poljskega kavalirja. Madjari vidijo v tem dokaz, da smatra nadvojvoda Ogrsko kot provinco, kakor sta Češka in Gališka, ne kot samostojno državo, ter so vsled tega začeli strastno vojno v namen, da se prepreči imenovano spremstvo. Madjarom ni prav, da bi svet zvedel, da žive v Avstro-Ogrski še drugi narodi kakor Madjari in Nemci, dasi tvorita te dve narodnosti — manjšino prebivalstva tako v to, kakor v inostranski polovici. V ogrskem državnem zboru so kar švigale najostrejšje interpelacije, ali bo ogrska vlada dopustila, da se pomeša „samostojna“ ogrska država med avstrijske provincije. Predsednik Szell je tolažil, da ni misliti, da bi se spremstvo drugače sestavljalo, kakor iz zastopnikov obeh držav, t. j. enega nemškega in enega madjarskega kavalirja. Tu pa je Szell v hudih zmotah ter ga hrvatski listi poučujejo, da je drugo Hrvatska in drugo Ogrska, da mora po teh načelih tudi Hrvatsko zastopati posebni kavalir. Sicer pa se cela vest, bodisi že resnična ali ne, prav nič ne spominja Jugoslovanov.

Skupni proračun za leto 1903. — V torek sta se v Budimpešti sešli delegaciji in jim je predložil skupni proračun za l. 1903. Netto-potrebščina znaša 366 milijonov kron, za osem milijonov več kakor lani. Vrh tega zahteva vlada še 38 milijonov za nove topove (haubice) za reorganizacijo raznih topničarskih oddelkov in za ustanovitev nove topničarske kadetne šole. Za zvišanje podčastniških premij se zahteva 200.000 kron. Veliko začudenja obuja naknadni kredit za ekspedicijo na Kitajsko v znesku 8,229 000 kron.

Iz Vsenemške domačije. — Wolf strašno grozi! Tovariši so ga pritirali s svojimi napadi in očitani v tako zagato, da se brani besno kakor s psi obkoljen volk. Zdi se, da dožive Nemci med seboj nečuven škandal. Wolf piše v svojem listu tako-le: O meni se pripovedujejo stvari, ki se vidijo naravnost zločinske; a če stvar zasledujem in preiskujem, kaj je pač povod takim nezaslišanim zlodejstvom, se moram od groze in strmenja prijeti za glavo radi naravnost blazne nesramnosti, s katero se napihujejo in pretiravajo najničnostnejše, najnedolžnejše in vsakdanje stvari; strmeti moram nad